

Sygn. akt IV KK 343/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)
SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)
SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbara Nowińska
w sprawie **P. K.**, skazanego z art. 177 § 2 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 4 kwietnia 2013 r.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 19 czerwca 2012 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w J.
z dnia 26 marca 2012 r.,

- I. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego P. K. przekazuje do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w P.;**
- II. zarządza zwrot skazanemu uiszczonej przez niego opłaty od kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 stycznia 2011 r., Sąd Rejonowy w J. uznał oskarżonego P.K. za winnego popełnienia dwóch przestępstw.

Pierwsze przypisane oskarżonemu przestępstwo polegało na tym, że w dniu 20 maja 2010 r. w J. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując w stanie nietrzeźwości z nadmierną prędkością samochodem osobowym marki BMW o nr rej. [...], najechał na tył poprzedzającego go samochodu, a po odbiciu się od niego uderzył w ogródek kawiarni po czym potracił idących chodnikiem pieszych S. P., który doznał złamania obu kości podudzia prawego w 1/3 dalszej z przemieszczeniem, rany tłuczonej podudzia lewego, licznych niewielkich ran głowy, A. P. - który doznał złamania dalszej nasady kości piszczelowej i strzałkowej prawej oraz E. M.- P., która doznała stłuczenia głowy, otarcia naskórka stopy lewej oraz stłuczenia stawu kolanowego lewego z krwiakiem stawu kolanowego lewego co spowodowało u S. P. uszczerbek na zdrowiu w postaci ciężkiej choroby długotrwałej, a u A. P. i E. M.-P. naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej dni 7. Czyn ten został zakwalifikowany z art. 177 § 2 k.k. i art. 177 § 1 k.k. i art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a oskarżonemu wymierzono – w oparciu o przepis art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. – karę dwóch lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat.

Drugie przestępstwo przypisane oskarżonemu polegało na tym, że w dniu 20 maja 2010 r. w J., będąc w stanie nietrzeźwości z wynikiem 0,86 mg/l i 0,81 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu kierował samochodem marki BMW po drodze publicznej, czym wyczerpał dyspozycję przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k. Za przestępstwo to oskarżonemu została wymierzona na podstawie art. 178 a § 1 k.k. kara roku pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat. Jako karę łączną orzeczono karę 3 lat pozbawienia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 7 lat.

Ponadto został orzeczony w oparciu o przepis art. 46 § 1 k.k. obowiązek częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 10.000 zł na rzecz pokrzywdzonego S. P., a na rzecz pokrzywdzonych A. P. oraz E. M. P. po 5000 zł na rzecz każdego z nich. Na podstawie art. 50 k.k. został także orzeczony środek

karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości poprzez publikację jego wypisu w Ż. w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

Wyrok ten został zaskarżony wyłącznie przez obrońcę oskarżonego.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2011 r., zaskarżony wyrok uchylił a sprawę oskarżonego przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w J. W uzasadnieniu wyroku, odnosząc się do czynu z art. 178 a § 1 k.k. i nawiązując do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2002 r. (I KZP 4/02, OSNKW 2002, z. 5-6, poz. 37) oraz przyjętej tam koncepcji odpowiedzialności za dwa czyny, przy możliwej jednakże redukcji ocen prawnokarnych i traktowania czynu polegającego na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości jako czynu uprzednio ukaranego w stosunku do spowodowanego następnie wypadku drogowego, wyraził pogląd, że „...aby można było uznać zachowanie oskarżonego za dwa czyny, to opis czynu z art. 178 a § 1 k.k. powinien się w sposób wyraźny różnić od opisu wypadku drogowego w stanie nietrzeźwości, tak, aby dało się jednoznacznie wyodrębnić pierwsze z opisanych zachowań. Tymczasem w wyroku opis przypisanego czynu z art. 178a § 1 k.k. zawiera się w opisie czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.” (str. 8-9 uzasadnienia wyroku). Wskazał, że oskarżony w dniu zdarzenia pokonał samochodem w stanie nietrzeźwości dystans od ul. Z. do ul. L., a więc ponad 1,5 km, co pozwalało – przy zawarciu tych elementów w opisie czynu – na przyjęcie odrębnej odpowiedzialności za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. W swoim wywodzie podkreślił dalej, że „...obecnie jednak z uwagi na to, że wyrok został zaskarżony tylko na korzyść oskarżonego, z uwagi na treść art. 443 k.p.k., jakkolwiek w tym zakresie zmiana na niekorzyść oskarżonego nie będzie dopuszczalna .W tym układzie odnośnie pkt II aktu oskarżenia pozostanie tylko możliwość rozstrzygnięcia w oparciu o treść art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.” (str. 9 uzasadnienia).

Po zwrocie sprawy z Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy zwrócił sprawę Prokuratorowi Rejonowemu celem uzupełnienia istotnych braków postępowania.

Po uzupełnieniu postępowania do Sądu Rejonowego wpłynął akt oskarżenia.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 26 marca 2012 r., uznał oskarżonego P. K. za winnego tego, że w dniu 20 maja 2010 r. w J., na ulicy L., na wysokości ogródka kawiarnianego B.C., umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując w stanie nietrzeźwości z nadmierną prędkością samochodem osobowym marki BMW i nie zachowując należytej

odległości od poprzedzającego go pojazdu, najechał na tył poprzedzającego go samochodu, a po odbiciu się od niego uderzył w ogródek kawiarni po czym potrafił idących chodnikiem pieszych S. P., który doznał złamania obu kości podudzia prawego w 1/3 dalszej z przemieszczeniem, wstrząśnienia mózgu, rany tłuczonej lewego podudzia, licznych niewielkich ran głowy oraz A. P., który doznał urazów w postaci złamania obu kości prawego podudzia w 1/3 dalszej z przemieszczeniem, stłuczenia głowy, ogólnych potłuczeń ciała, co spowodowało u S. P. uszczerbek na zdrowiu w postaci ciężkiej choroby długotrwałej, a u A.P. naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej dni siedmiu, tj. popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. skazał go na karę dwóch lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat.

Ponadto P. K. został uznany za winnego tego, że w dniu 20 maja 2010 r. w J., ulicami Z. – P., będąc w stanie nietrzeźwości kierował samochodem osobowym marki BMW po drodze publicznej, tj. popełnienia przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k. i na podstawie tego przepisu został skazany na karę roku pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec niego także zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat.

W oparciu o art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. Sąd Rejonowy orzekł karę łączną 3 lat pozbawienia wolności oraz środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 7 lat. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczony został obowiązek częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę 10.000 zł na rzecz S. P., zaś kwoty 5000 zł. na rzecz pokrzywdzonego małoletniego A. P.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

” 1) obrazę przepisów postępowania karnego - art. 442 § 3 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, wyrażającą się w nieuwzględnieniu przez Sąd Rejonowy w J. zapatrywań prawnych i wskazań co do dalszego postępowania zawartych w wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 kwietnia 2011 r., w sytuacji gdy zapatrywania te i wskazania były wiążące dla Sądu Rejonowego w J., któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania;

2) obrazę przepisów postępowania karnego - art. 443 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, wyrażającą się w wydaniu wyroku surowszego niż uchylony wyrok Sądu Rejonowego w J. z dnia 14 stycznia 2011 r., w sytuacji gdy wyrok ten był zaskarżony wyłącznie na korzyść oskarżonego, a nie zachodziły w mniejszym postępowaniu warunki określone w art. 434 § 3 lub § 4 k.p.k.

W sytuacji, gdyby Sąd II Instancji nie podzielił w/w zarzutów sformułowanych w punkcie 1i 2 i przyjął, że Sąd Rejonowy w J. nie był związany zapatrywaniami prawnymi i wskazaniemi zawartymi w wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 kwietnia 2011r. w tym również ograniczeniem wynikającym z art. 443 k.p.k., zarzucam:

3) obrazę przepisów postępowania karnego - art. 7 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 200 § 2 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, wyrażającą się w nieprawidłowej ocenie dowodu z opinii biegłego sądowego J. S. oraz biegłego sądowego M. L., w sytuacji gdy opinie te są opiniami niepełnymi ze względu na niezawarcie w nich kompletnego sprawozdania z przeprowadzonych przez biegłych badań, oraz opiniami niejasnymi ze względu na brak możliwości zrozumienia sposobu dochodzenia do wyrażonych w nich ocen i poglądów, a także wyrażającą się w nieprawidłowej ocenie dowodu z opinii biegłego sądowego M. L., w sytuacji, gdy opinia ta w zakresie w jakim określa obrażenia pokrzywdzonego S. P. jako ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ciężkiej choroby długotrwałej - art. 156 § 1 pkt 2 k.k. jest sprzeczna z opinią biegłego sądowego J. D. – B., która określiła obrażenia Pokrzywdzonego S. P. jako średni uszczerbek na zdrowiu - art. 157 § 1 k.k., a ponadto opinia biegłego sądowego M. L. jest sprzeczna z opinią biegłego sądowego J. S. co do zakresu obrażeń odniesionych przez pokrzywdzonego A. P. oraz wyrażającą się w się w nieprawidłowej ocenie dowodu z dwóch opinii sądowo-lekarskich biegłego sądowego K. P., w sytuacji gdy opinia wydana w zakresie obrażeń Pokrzywdzonego S. P. określająca je w postaci złamania obu kości prawego podudzia w 1/3 dalszej z przemieszczeniem, wstrząśnienia mózgu, rany tłuczonej lewego podudzia, licznych niewielkich ran głowy jest sprzeczna z opinią biegłego sądowego M. L. oraz sprzeczna wewnętrznie w zakresie kwalifikacji prawnej doznanych obrażeń, a opinia wydana w zakresie obrażeń pokrzywdzonego A. P. określająca je w postaci złamania obu kości prawego podudzia w 1/3 dalszej z przemieszczeniem, stłuczenia głowy, ogólnego potłuczenia ciała jest sprzeczna z

opiniami biegłego sądowego J. S. biegłego sądowego M. L., biegłego sądowego J. D. B., jak również z dokumentacją źródłową;

4) obrazę przepisów postępowania karnego - art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, wyrażającą się w nieokreśleniu przez Sąd Rejonowy w J. rodzaju winy oskarżonego P. K. przy spowodowaniu skutków zdarzenia drogowego z dnia 20 maja 2010 r. i poprzestaniu jedynie na uznaniu, iż naruszył On umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w sytuacji gdy wyrok skazujący powinien obligatoryjnie zawierać dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu oraz jego kwalifikację prawną;

5) obrazę przepisów postępowania karnego - art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, wyrażającą się w niewskazaniu w czynie przypisanym oskarżonemu, w jakim zamiarze działał przy popełnieniu przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., w sytuacji gdy wyrok skazujący powinien obligatoryjnie zawierać dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu oraz jego kwalifikację prawną;

6) obrazę przepisów postępowania karnego - art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, wyrażającą się w pominięciu przy wydaniu wyroku okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej i w konsekwencji braku określenia w uzasadnieniu wyroku okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze jednostkowych kar pozbawienia wolności i jednostkowych środków karnych zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów i poprzestaniu na ogólnikowym wyjaśnieniu okoliczności odnośnie wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności i łącznego środka karego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów

Ewentualnie, w przypadku gdyby wskazane wyżej w pkt. 3-6 zarzuty obraży prawa procesowego w ocenie Sądu II Instancji okazały się również niezasadne, zarzucam:

7) obrazę przepisów prawa karnego materialnego - art. 53 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 115 § 2 k.k. oraz art. 58 § 1 k.k., wyrażającą się w wymierzeniu przez Sąd I Instancji kary przekraczającej swoją dolegliwością stopień winy oskarżonego oraz w pominięciu przez Sąd Rejonowy przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynów wszystkich enumeratywnie wskazanych w art. 115 § 2 k.k. okoliczności, a ponadto w nieuwzględnieniu w sposób należyty następujących dyrektyw wymiaru kary: właściwości i warunków osobistych oskarżonego, sposobu życia oskarżonego przed popełnieniem przestępstwa i zachowania się po jego popełnieniu oraz w

nieuzasadnieniu przez Sąd I instancji dlaczego inna kara niż kara pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania nie może spełnić celów kary.

Ewentualnie, w przypadku gdyby wskazane wyżej zarzuty obrazy prawa procesowego i prawa materialnego w ocenie Sądu II Instancji okazały się niezasadne, podnoszę zarzut:

8) rażącej niewspółmierności kary wyrażającej się w orzeczeniu za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. kary jednego roku pozbawienia wolności i w konsekwencji wymierzeniu kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności, w sytuacji w której to karą współmierną w okolicznościach niniejszej sprawy byłoby wymierzenie oskarżonemu, obok środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów, kar jednostkowych pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i w konsekwencji kary łącznej pozbawienia wolności również z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.”

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie, w przypadku podzielenia wyłącznie zarzutu obrazy art. 53 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 115 § 2 k.k. oraz art. 58 § 1 k.k. bądź zarzutu rażącej niewspółmierności kary, zmianę wyroku poprzez orzeczenie jednostkowych kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i w konsekwencji orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności również z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 r., zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a to:

„ 1) art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. - poprzez nie dokonanie należytej kontroli odwoławczej i nie rozważenie w ogóle przez Sąd Okręgowy, pomimo ciążącego na Nim *ex lege* obowiązku, zarzutu obrazy przepisów postępowania karnego - art. 442 § 3 k.p.k., zawartego w pisemnej apelacji z dnia 28 kwietnia 2012 r. obrońcy skazanego P. K. oraz poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu wyroku Sądu II Instancji dlaczego Sąd ten zarzut sformułowany w pisemnej apelacji, nie dzieląc go, uznał za niezasadny;

2) art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 443 k.p.k. - poprzez nie dokonanie należytej kontroli odwoławczej i nie rozważenie w sposób należyty przez Sąd Okręgowy, pomimo ciążącego na nim *ex lege* obowiązku, zarzutu obrazy przepisów postępowania karnego - art. 443 k.p.k., zawartego w pisemnej apelacji z dnia 28 kwietnia 2012 r. obrońcy skazanego P. K. oraz poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu wyroku Sądu II Instancji w sposób należyty dlaczego Sąd ten zarzut sformułowany w pisemnej apelacji, nie dzieląc go, uznał za niezasadny co w konsekwencji doprowadziło do tego, że obraza przepisu art. 443 k.p.k., której dopuścił się Sąd I Instancji „przeniknęła” do orzeczenia Sądu Odwoławczego.

Podnosząc taki zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego z dnia 26 marca 2012 r., i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu ostatniemu sądowi, bądź też uchylenie tylko wyroku sądu II instancji i przekazanie temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł w swoim pisemnym stanowisku o oddalenie kasacji jako bezzasadnej, i takie samo stanowisko zaprezentował w toku rozprawy kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna. Oba zarzuty podniesione w kasacji są słuszne, przy czym ich trafność wynika nie z tego, że sąd *ad quem* nie rozważył w ogóle podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia przepisów art. 442 § 3 k.p.k. oraz art. 443 k.p.k., ale dlatego, iż odniesienie się do tych zarzutów było wadliwe. Jest oczywiste, że pogląd wyrażony przez sąd *ad quem* co do nie naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 442 § 3 k.p.k. oraz zakazu *reformationis in peius* (str.10 uzasadnienia wyroku) jest oczywiście błędny. Przypomnieć należy, że w uzasadnieniu poprzednio wydanego wyroku sąd *ad quem* wyraził pogląd, iż warunkiem wyodrębnienia obu czynów objętych aktem oskarżenia jest to, że opis czynu z art. 178 a § 1 k.k. w zakresie miejsca jego popełnienia musi być wyraźnie różny od opisu miejsca przestępstwa wypadku drogowego, albowiem dopiero wówczas nie będzie możliwa redukcja ocen prawno- karnych na zasadzie współukaranego czynu uprzedniego. Podkreślając dalej, że oskarżony w stanie nietrzeźwości pokonał ok.1,5 km zanim spowodował wypadek drogowy, stwierdził, iż zróżnicowanie w opisie tych zachowań dawało wprawdzie podstawy do odrębnej odpowiedzialności za te przestępstwa (chodziło o realny zbieg przestępstw), ale **brak apelacji na**

niekorzyść uniemożliwia takie zmiany, a to oznacza, iż nie będzie możliwym pociągnięcie oskarżonego do odpowiedzialności za przestępstwo z art. 178 a § 1 k.p.k. Nietrudno zauważyć, że rozumowanie to nie było od strony normatywnej do końca poprawne. Przyjęcie koncepcji istnienia dwóch przestępstw nie może być oparte tylko na zróżnicowaniu opisu czynów co do miejsc ich popełnienia, ale winno być oparte na poczynieniu prawidłowych ustaleń w zakresie tych elementów, na które chociażby uwagę zwrócił Sąd Najwyższy w uchwale SN z dnia 28 marca 2002 r., I KZP 4/02 (przegląd stanowisk w tym zakresie zaprezentowany został także w postanowieniu SN z dnia 25 lutego 2009 r., I KZP 31/08, OSNKW 2009, poz. 34). Oczywiście łatwiej jest wykazać odrębność takich zachowań przestępczych, gdy sam fakt prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości jest realizowany w dłuższym okresie czasu przed spowodowaniem wypadku, a zatem gdy samochód jest kierowany przez nietrzeźwego kierowcę przez kilkanaście lub kilkadziesiąt kilometrów. Nie można jednak przecież wykluczyć, że jazda taka może odbywać się po ulicach tego samego miasta, w obszarze którego później (np. kilkanaście minut później) doszło do wypadku. W takim układzie zbieżność opisu czynów w zakresie miejsca ich popełnienia nie musi skutkować niemożnością przyjęcia realnego zbiegu przestępstw. **Rzecz jednak w tym, że na tle ustaleń faktycznych poczynionych podczas pierwszego rozpoznania sprawy, sąd odwoławczy wyraził pogląd, iż nie ma możliwości takiej zmiany opisu czynu z art. 178 a § 1 k.k., aby zmiana ta pozwalała na przyjęcie odpowiedzialności za dwa przestępstwa.** Taka przecież jest istota tzw. wytycznych zawartych w uzasadnieniu wyroku na stronie 9, w których zalecono wprost umorzenie postępowania o ten czyn. Sąd ten nie dostrzegł jednak, że doprecyzowanie tego opisu czynu zgodnie z ustaleniami zawartymi w uzasadnieniu wyroku (określenie nazw ulic którymi jechał - zob. str.1 uzasadnienie II K .../10) w istocie negowało przyjęcie możliwości popełnienia dwóch przestępstw, skoro oskarżony wsiadł w stanie nietrzeźwości do samochodu i po przejechaniu ok.1,5 km spowodował wypadek drogowy. Na tle tych realiów faktycznych sprawy nie rozważano jednak w ogóle możliwość przyjęcia jednego czynu, chociaż w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyraźnie wskazuje się na konieczność wnikliwej analizy jurydycznej po dokonaniu właściwych ustaleń faktycznych (por. np. uchwała SN z dnia 25 lutego 2009 r., I KZP 31/08).

Trudno zatem zrozumieć stanowisko sądu odwoławczego zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku. Z jednej strony trafnie wskazał na wadliwość rozumowania sądu I instancji, który rozpoznawał sprawę po raz wtóry i który stwierdził, że zwrot sprawy do postępowania przygotowawczego unicestwia działanie zakazu określonego w art. 443 k.p.k., by z drugiej strony wyrazić pogląd, iż doprecyzowanie miejsca popełnienia czynu z art. 178 a § 1 k.k. skutkowało tylko uściśleniem miejsca popełnienia czynu, bez naruszenia art. 443 k.p.k. oraz art. 442 § 3 k.p.k. Przecież sąd I instancji nie twierdził, że nie narusza zakazu *reformationis in peius*, jak też reguły wyrażonej w art. 442 § 3 k.p.k. określając miejsce popełnienia przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k. w sposób odmienny niż poprzednio, wbrew wyraźnym zaleceniom. Twierdził jedynie, że może to uczynić z uwagi na fakt zwrócenie sprawy do postępowania przygotowawczego i wniesienia „nowego” aktu oskarżenia. Takie zaś doprecyzowanie umożliwiło sądowi I instancji skazanie za przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k. Natomiast schemat rozumowania sądu II instancji był taki: „zawężenie” opisu czynu było formalnie możliwe (choć je wykluczył w swoich zaleceniach sąd II instancji w uzasadnieniu wyroku w sprawie II Ka 99/11 – uw. SN) i nie było mniej korzystne od poprzednich ustaleń, a skoro miejsca obu czynów były obecnie zróżnicowane, to skazanie za czyn z art. 178 a § 1 k.k. nie narusza przepisu art. 443 k.p.k. W tym zakresie stanowisko sądu *ad quem* było logicznie i prawnie wadliwe albowiem skutkowało rażącym naruszeniem art. 442 § 3 k.p.k. w zakresie, w którym dopuszczono odmienne doprecyzowanie miejsca popełnienia czynu z art. 178 a § 1 k.k., a w konsekwencji stanowisko to prowadziło do naruszenia przepisu art. 443 k.p.k., skoro zaaprobowano skazanie oskarżonego za to przestępstwo, pomimo tego, iż poprzednio rozpoznający sprawę sąd II instancji możliwość tę jednoznacznie wykluczył.

Z tego powodu doszło do rażącego naruszenia wskazanych przepisów prawa procesowego, co z kolei nie tylko mogło, ale miało wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, skoro zaaprobowano skazanie oskarżonego za przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k.

Naruszenie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 443 k.p.k. miało także miejsce w zakresie drugiego z przypisanych oskarżonemu przestępstw, tj. przestępstwa wypadku drogowego. Nie czyni zadość rzeczywistemu oraz rzetelnemu odniesieniu się do zarzutów apelacji w zakresie tego czynu, ogólnikowe twierdzenie sądu II instancji, że w zakresie naruszenia zakazu *reformationis in*

peius nie ma znaczenia fakt, iż obecnie przypisane przestępstwo wypadku drogowego zawiera w swoim opisie spowodowanie obrażeń ciała tylko u dwóch osób, gdy w poprzednim wyroku – orzekającym taką samą karę – w opisie czynu ujęto, w sensie normatywnym (z uwagi na znamiona czynu z art. 177 § 1 k.k. – uw. SN) obrażenia ciała trzech osób. Wystarczy wskazać, że wypadek drogowy w pierwszym skazującym wyroku opisany był jako czyn wyczerpujący dyspozycję art. 178 § 2 k.k., art. 177 § 1 k.k. i art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., podczas gdy w kolejnym wyroku Sądu Rejonowego w J. czyn ten zakwalifikowano tylko z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. Wprawdzie w uzasadnieniu wyroku w sprawie II Ka .../11 Sąd Okręgowy wyraził pogląd, że pomiędzy przepisem art. 177 § 1 k.k. i przepisem art. 177 § 2 k.k. zachodzi zbieg pomijalny, a zatem przestępstwo to winno być kwalifikowane z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. (str. 10 uzasadnienia wyroku), ale przecież niesporne jest, że spowodowanie w wyniku wypadku drogowego obrażeń ciała większej liczby osób od jednej zwiększa stopień społecznej szkodliwości takiego czynu (por. np. wyrok SN z dnia 11 stycznia 1971 r., Rw 1394/71, OSNKW 1972, z. 4, poz. 73), a to właśnie ocena stopnia społecznej szkodliwości jest zasadniczym elementem procesu wymiaru kary (art. 53 § 1 k.k.). Ponadto twierdzenie o niemożności wystąpienia kumulatywnej kwalifikacji pomiędzy czynami z art. 177 § 1 k.k. i art. 177 § 2 k.k. nie oznacza przecież tego, iż sąd I instancji, który rozpoznawał sprawę po raz pierwszy i taką kwalifikację zastosował, nie miał podstaw do jej przyjęcia (por. np. wyrok SN z dnia 11 stycznia 2008 r., IV KK 429/07, Lex 534892) i do uznania, że taka kwalifikacja wpływa na wyższy stopień społecznej szkodliwości czynu, co z kolei przekłada się na wyższy stopień winy i możliwość wymierzenia surowszej sankcji karnej (por. np. wyrok SN z dnia 3 listopada 2004 r., V KK 1/03, Lex 141319)

Trudno zatem nie zauważyć, że w stanowisku sądu II instancji te okoliczności w ogóle pominięto, tak jakby nie miały one jakiegokolwiek wpływu na stopień społecznej szkodliwości, a także i na kwestię wymiaru kary. Tymczasem sąd I instancji który rozpoznawał sprawę po raz pierwszy, wprawdzie nie określił wprost, że ilość osób pokrzywdzonych ma wpływ na stopień społecznej szkodliwości tego przestępstwa, ale wyraźnie wskazał, że to 3 osoby są pokrzywdzonymi tym przestępstwem (zob. str. 9-10 uzasadnienia wyroku).

Nie sposób także nie dostrzec, na co wskazuje w kasacji obrońca oskarżonego, że uzupełnienie opisu czynu przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. o takie elementy jak "wstrząśnienie mózgu" „ogólne potłuczenie ciała”, których w opisie poprzedniego wyroku nie było (niektóre były w ustaleniach faktycznych zawartych w uzasadnieniu wyroku - uw. SN), nie miało wprawdzie wpływ na kwalifikację obrażeń ciała osób pokrzywdzonych, ale mogło mieć istotny wpływ na stopień represji karnej, a ten element został w ogóle pominięty w uzasadnieniu wyroku sądu *ad quem*, chociaż w apelacji okoliczności te były szeroko argumentowane, jako dowodzące naruszenia art. 443 k.p.k. (str.12-13 apelacji). Także w tym elemencie doszło zatem do naruszenia przepisów art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 443 k.p.k.

Z tych zatem powodów celowym stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy rozpozna rzetelnie apelację obrońcy oskarżonego, będąc związany przedstawionymi powyżej rozważaniami i dostrzegając, że w realiach procesowych niniejszej sprawy nie jest już możliwe skazanie oskarżonego za czyn z art. 178 a § 1 k.k. Sąd ten powinien także wnikliwie rozważyć, czy orzeczona za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. kara może być ukształtowana na takim samym poziomie co w pierwszym skazującym wyroku, bez naruszenia art. 443 k.p.k., a oceny w tym zakresie winien także odnosić do okoliczności przestawionych powyżej.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w wyroku.